

Twenty-One Years of the Behavioral Accounting Research: A Bibliometric Analysis

Gholamreza Karami

Associate Professor of Accounting,
University of Tehran, Tehran, Iran

Ehsan Dolatzarei

Ph.D. Candidate of Accounting, Faculty of
Management, University of Tehran, Tehran,
Iran.

Omid Faraji

Assistant Professor, Department of Financial
Management and Accounting, Farabi School,
University of Tehran, Qom, Iran.

Abstract

We intended to provide a comprehensive overview of behavioral accounting research. For this purpose, 371 articles published in two specialized journals of behavioral accounting - "Behavioral Research in Accounting" and "Advances in Accounting Behavioral Research"- have been analyzed. These journals are indexed on the Scopus database and are among the specialist journals ranked by the Australian Business Deans Council. Co-word analysis and social network analysis have been used as the main method. Our analysis shows that emerging issues in recent years in the field of behavioral research have focused on "auditing", "corporate governance", "fraud" and "ethics". Findings show that the article "Online instrument delivery and participant recruitment services: Emerging opportunities for behavioral accounting research" with 167 citations is the most cited behavioral research article. Wicky Arnold is the top author in terms of number of articles with 12 articles. The United States is the top country in the world with 179 articles and 2,210 citations, and the two top universities in the world with 15 articles are the Virginia Commonwealth University and the University of Central Florida. This paper is the first study that conducts a bibliometric analysis of behavioral accounting research focusing on two specialized journals of behavioral accounting.

Keywords: Behavioral accounting, Co-Word analysis, Social network analysis, Scientific map, Scopus.

– Corresponding Author: Omid_faraji@ut.ac.ir

How to Cite: Karami, Gh., Dolatzarei, E., & Faraji, O. (2022). Twenty-One Years of the Behavioral Accounting Research: A Bibliometric Analysis, *Empirical Studies in Financial Accounting Quarterly*, 19(75), 165-201.

بیست و یک سال تحقیقات رفتاری حسابداری: تجزیه و تحلیل

کتاب‌شناختی

غلامرضا کرمی * دانشیار حسابداری، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

احسان دولت زارعی دانشجوی دکتری حسابداری، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

امید فرجی استادیار گروه مدیریت مالی و حسابداری، دانشکده‌گان فارابی، دانشگاه تهران، قم، ایران.

چکیده

پژوهش حاضر قصد دارد تا نمایی جامع از تحقیقات رفتاری حسابداری ارائه نماید. به منظور دستیابی به این هدف، از ۳۷۱ مقاله منتشر شده در دو مجله تخصصی حسابداری رفتاری - «تحقیقات رفتاری در حسابداری» و «پیشرفت‌ها در تحقیقات رفتاری حسابداری» - که در پایگاه اسکوپوس نمایه شده و جزو مجلات تخصصی رتبه‌بندی شده توسط شورای رؤسای دانشکده‌های علوم مالی استرالیا در حوزه حسابداری هستند، استفاده شده است. تجزیه و تحلیل هم‌واژگانی و شبکه‌های اجتماعی به‌عنوان روش اصلی به کار رفته است. تجزیه و تحلیل‌ها نشان می‌دهد که موضوعات در حال ظهور در سال‌های اخیر در حوزه رفتاری بر «حسابرسی»، «حاکمیت شرکتی»، «تقلب» و «اخلاق» متمرکز بوده‌اند. یافته‌ها نشان می‌دهد مقاله «تحویل ابزار آنلاین و خدمات استخدام مشارکت‌کننده: فرصت‌های نوظهور برای تحقیقات رفتاری حسابداری» با ۱۶۷ استناد، پر استنادترین مقاله تحقیقات رفتاری است. ویکی آرنولد با ۱۲ مقاله برترین نویسنده از حیث تعداد مقالات است. کشور آمریکا با ۱۷۹ مقاله و ۲,۲۱۰ استناد دریافتی برترین کشور جهان بوده و دو دانشگاه برتر جهان با ۱۵ مقاله مشترکاً دانشگاه ویرجینیا کامولث و دانشگاه مرکزی فلوریدا هستند. مطالعه حاضر نخستین مطالعه‌ای است که تجزیه و تحلیل کتاب‌شناختی تحقیقات رفتاری حسابداری با تمرکز بر دو مجله تخصصی حسابداری رفتاری را در پیش گرفته است.

کلیدواژه‌ها: حسابداری رفتاری، تجزیه و تحلیل هم‌واژگانی، تجزیه و تحلیل شبکه‌های اجتماعی، نقشه علمی، اسکوپوس.

مقدمه

اصطلاح «حسابداری رفتاری»^۱ از اوایل سال ۱۹۶۷ در ادبیات مطرح شده است (Becker, 1967; Birnberg & Shields, 1989) و در طول این سال‌ها شاهد روند رو به رشدی از تحقیقات در حسابداری رفتاری هم در سطح بین‌المللی (Messier et al., 2013) و هم در داخل کشور (نوبخت، ۱۳۹۷) بوده‌ایم. حوزه تحقیقات رفتاری کاملاً بین‌رشته‌ای است. حسابداری رفتاری شاخه‌ای از حسابداری است که علاوه بر دانش حسابداری به رفتار نیز مرتبط است (Becker, 1967; Birnberg & Shields, 1989). موضوعی که حسابداری رفتاری به آن می‌پردازد، نگرش و رفتار افراد در زمان رویارویی با یک پدیده حسابداری است و می‌تواند نشان‌دهنده رفتاری باشد که افراد به هنگام تصمیم‌گیری‌ها از خودشان بروز می‌دهند (Birnberg, 2011؛ حسینی و همکاران، ۱۳۹۹).

در ادبیات حسابداری رفتاری به جنبه‌های مختلفی توجه شده است؛ مانند رفتار پردازش اطلاعات توسط انسان (Libby & Lewis, 1982)، توجه محدود سرمایه‌گذاران (Hirshleifer & Teoh, 2003; Hirshleifer et al., 2004)، رفتار گروهی سرمایه‌گذاران (جهانگیری راد و همکاران، ۱۳۹۲)، کیفیت قضاوت (Wright & Wright, 2014; Wright & Wu, 2018)، تأثیر محیط بر روی تصمیم‌گیری‌ها (Liyanarachchi & Grenier, et al., 2018)، مشکلات حسابداری که از سمت کاربران و ارائه‌دهندگان اطلاعات حسابداری ایجاد شده‌اند (Milne, 2005)، سبک‌های ارزیابی عملکرد کارکنان (Vagneur & Peiperl, 2000)، حسابداری عصبی (Birnberg & Ganguly, 2012)، مهارت‌های تصمیم‌گیری کاربران (Bobek et al., 2015)، و تولیدکنندگان اطلاعات حسابداری (Guiral, 2012).

تحقیقات رفتاری در تلاش هستند تا دریابند افراد چگونه تصمیم‌گیری می‌کنند و چگونه با یکدیگر تعامل برقرار می‌کنند و بر افراد، سازمان‌ها، بازارها، و جامعه تأثیر می‌گذارند (Macintosh & Daft, 1987). پژوهش‌های رفتاری در حسابداری از

نظریه‌های روانشناسی اجتماعی، شناختی، انگیزشی، و همچنین نظریه‌های نمایندگی و ذینفعان و نظریه‌های اخلاق، و آیین رفتار حرفه‌ای بهره می‌برند (Birnborg, et al., 2006; Libby & Thorne, 2018). پژوهشگران حوزه رفتاری همواره در تلاش بوده‌اند تا حسابداری رفتاری را از نگاه صرفاً اثبات‌گرایانه رها سازند و این پژوهشگران مجموعه‌ای از جایگزین‌ها مانند کنش متقابل نمادین^۱، نظریه اسناد^۲، نظریه سازه^۳، و رویکردهای مختلفی مانند قوم‌نگاری^۴ و پدیدارشناسی^۵ را پیشنهاد می‌کنند (Colville, 1981).

حسابداری رفتاری همانند سایر رشته‌های علمی با چالش‌های خاصی درگیر است. در روانشناسی تجربی، حالات ذهنی درونی به‌عنوان موضوع تحقیق علمی در نظر گرفته می‌شود (Daniel et al., 2002). این امر، چالشی را در زمینه حسابداری رفتاری ایجاد می‌کند که در آن یک محقق باید یک سوءگیری روان‌شناختی را با یک متغیر اقتصادی مرتبط کند؛ بنابراین، چالش در دو جبهه مطرح می‌شود: شناسایی ساختار مناسب برای سوءگیری روان‌شناختی و یافتن یک متغیر اقتصادی مناسب. ثانیاً، تمرکز بر مطالعات رفتاری در حسابداری بیشتر به دلیل سادگی مدل درگیر در تصمیمات، حول افراد بوده است؛ اما مطالعات مربوط به دو فرد مرتبط با انتخاب استراتژیک کمتر مورد بررسی قرار گرفته است. علاوه بر موارد فوق، زمینه‌های فرعی مانند سیستم‌های کنترل مدیریت یا اخلاق مورد بررسی قرار گرفته‌اند، اما مطالعات کافی وجود ندارد که به‌طور هم‌زمان به این زیرشاخه‌ها پردازد (Singh, 2021, p 202).

حسابداری عصبی^۶ را می‌توان یک جریان تحقیقاتی نوظهور در ادبیات حسابداری رفتاری دانست. برنبرگ و گانگولی (۲۰۱۲) در مورد ارتباط عصب‌روانشناسی^۷ و علوم اعصاب با زمینه تحقیقات رفتاری حسابداری بحث‌هایی کرده و بیان کردند که به‌جای

-
1. Symbolic Interaction
 2. Attribution Theory
 3. Construct Theory
 4. Ethnographic
 5. Phenomenology
 6. Neuroaccounting
 7. Neuropsychology

اندازه‌گیری رفتارهای مشاهده‌شده تصمیم‌گیرندگان، فعالیت مغز باید مشاهده گردد. عمده استدلال‌های آنها پیرامون ارتباط کتاب «اقتصاد عصبی: تصمیم‌گیری و مغز»^۱ با تحقیقات رفتاری حسابداری است و بحث می‌کنند که چگونه اندازه‌گیری‌های مختلف فیزیولوژیکی خارجی مانند گشادشدن مردمک چشم، حالات صورت، و فناوری‌های پزشکی که در تحقیقات علوم اعصاب مورد استفاده هستند می‌توانند در تحقیقات رفتاری حسابداری نیز به کار گرفته شوند. یکی دیگر از زمینه‌های تحقیقاتی رفتاری، در نظر گرفتن بعد جنسیت^۲ است. تفاوت‌های مربوط به جنسیت در زمینه‌هایی مانند ریسک‌پذیری، رفتار مذاکره، و رقابت از موضوعاتی هستند که به‌دقت مورد بررسی قرار نگرفته‌اند (Singh, 2021).

در داخل کشور نیز موضوعات مرتبط با حسابداری رفتاری در طول سال‌های اخیر قوت گرفته‌اند. علی‌الخصوص پس از شکل‌گیری مجله تخصصی حسابداری ارزشی و رفتاری متعلق به دانشگاه خوارزمی از سال ۱۳۹۵، شاهد افزایش در تعداد مقالات رفتاری در حسابداری مالی، مدیریت و حسابرسی بوده‌ایم (نوبخت، ۱۳۹۷). این تحقیقات به موضوعاتی مانند رفتار افشاگری تقلب (بیگی هرچگانی و همکاران، ۱۳۹۵؛ بولو و اکبریان شورکایی، ۱۳۹۶؛ بنی مهد و گل محمدی، ۱۳۹۶؛ ساریخانی و همکاران، ۱۳۹۷؛ کاشانی پور و همکاران، ۱۳۹۸)، نگرش‌های مذهبی افراد (دیانتی دیلمی و همکاران، ۱۳۹۵؛ سپاسی و حسنی، ۱۳۹۵؛ محمدی و فخاری، ۱۳۹۵؛ گوهری و غیور، ۱۳۹۶؛ وکیلی فرد و حسین پور، ۱۳۹۶؛ حسینی الاصل و همکاران، ۱۳۹۸)، ارتباطات سیاسی (مهربان پور و همکاران، ۱۳۹۶؛ Faraji et al., 2020)، اخلاق فردی و اجتماعی (براتی و همکاران، ۱۳۹۶؛ نمازی و فهیمه، ۱۳۹۶؛ بهشتی و رؤیایی، ۱۳۹۶؛ نمازی و رجب‌دری، ۱۳۹۷؛ موسوی کاشی و محسنی کبیر، ۱۳۹۸؛ شایسته شجاعی و همکاران، ۱۳۹۹)، سبک تفکر (حیدر و نیکومرام، ۱۳۹۷؛ مشایخی و خوئینی، ۱۳۹۸)، پایداری و گزارشگری زیست‌محیطی (کاشانی پور و همکاران، ۱۳۹۹؛ نظریان و همکاران، ۱۴۰۰)، و غیره پرداخته‌اند. لازم به ذکر است که بسیاری از این عناوین جزء موضوعات کلیدی و روز تحقیقات رفتاری حسابداری در سطح

1. Neuroeconomics: Decision making and the brain

2. Gender

بین‌المللی هستند (رجوع کنید به Messier et al., 2013; Libby & Thorne, 2018). با توجه به چالش‌های مطرح‌شده، شایع شدن تحقیقات رفتاری در طی سال‌های اخیر و ظهور مجلات تخصصی در حوزه حسابداری رفتاری، پژوهش حاضر انگیزه دارد تا به کمک تجزیه و تحلیل هم‌واژگانی^۱ و تجزیه و تحلیل شبکه‌های اجتماعی^۲ به تصویرسازی ساختار مفهومی تحقیقات رفتاری حسابداری بپردازد. به این منظور، ۳۷۱ مقاله منتشر شده در دو مجله تخصصی حسابداری رفتاری - «تحقیقات رفتاری در حسابداری»^۳ و «پیشرفت‌ها در تحقیقات رفتاری حسابداری»^۴ - که در پایگاه اسکوپوس نمایه شده‌اند تجزیه و تحلیل شده‌اند. داده‌های مرتبط با این دو مجله از پایگاه داده اسکوپوس^۵ استخراج شده است. پایگاه اسکوپوس در پژوهش‌های پیشین نیز به‌عنوان منبعی معتبر برای استخراج اطلاعات مورد استفاده قرار گرفته است (به‌عنوان مثال، Farrukh, et al., 2020). پژوهش حاضر سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۱ را پوشش می‌دهد و این بازه زمانی ۲۱ ساله قادر است موضوعات اصلی تشکیل‌دهنده ساختار تحقیقات رفتاری حسابداری را تصویرسازی کرده، موضوعات غالب و در حال ظهور را نمایان کرده، پراستنادترین مقالات، برترین نویسندگان، برترین کشورها، و برترین دانشگاه‌ها را مشخص کرده (دولت‌زارعی و همکاران، ۱۴۰۱) و هم‌چنین جهت‌گیری‌های آتی تحقیقات رفتاری حسابداری را نمایان کند (Faraji et al., 2022a).

پژوهش حاضر چهار دانش‌افزایی عمده برای ادبیات پژوهشی به همراه دارد. نخست، تا جایی که نگارندگان مطلع هستند، پژوهش حاضر نخستین مطالعه‌ای است که مشخصاً به مطالعه کتاب‌شناختی تحقیقات رفتاری در حسابداری پرداخته است. پیش‌از این تحقیقاتی با تمرکز بر حوزه مالی رفتاری انجام شده‌اند (به‌عنوان مثال، Costa, 2017, 2019; Paule, 2020)، ولی پژوهش حاضر نخستین مطالعه‌ای است که به‌طور خاص به

-
1. Co-Word Analysis
 2. Social Network Analysis (SNA)
 3. Behavioral Research in Accounting (BRA)
 4. Advances in Accounting Behavioral Research (AABR)
 5. Scopus

تجزیه و تحلیل کتاب شناختی دو مجله تخصصی حسابداری رفتاری پرداخته است و از این حیث قادر است شواهدی را آشکار کند که پیش از این پنهان بوده اند. دوم، پژوهش حاضر به پیروی از پژوهش‌های پیشین (به عنوان مثال، Faraji et al., 2022a) در تلاش است تا به یک شیوه کمی به ارزیابی ادبیات پژوهش‌های رفتاری حسابداری بپردازد و از این طریق ارزیابی ملموسی از ادبیات این حوزه ارائه دهد. سوم، این مطالعه تجزیه و تحلیل شبکه‌های اجتماعی را با استفاده از نرم‌افزار ووس و یور^۱ ارائه می‌کند که ضمن شناسایی الگوها، بینش‌های باارزشی را ارائه می‌دهد (Singh, 2021). کاستا و همکاران (۲۰۱۹) در مطالعه‌ای کتاب شناختی در حوزه مالی رفتاری از نرم‌افزار سایت اسپیس^۲ برای تحلیل‌هایشان استفاده کردند. با این وجود، تجزیه و تحلیل شبکه‌های اجتماعی با استفاده از نرم‌افزار ووس و یور مجموعه متفاوتی از تجزیه و تحلیل‌ها را ارائه می‌دهد، مانند شبکه‌های هم‌رخدادی^۳ میان کلمات کلیدی، شبکه‌های هم‌استنادی^۴ و زوج‌های کتاب شناختی^۵ میان منابع، نویسندگان، مجلات و دانشگاه‌ها، شبکه‌های هم‌نویسندگی^۶ میان نویسندگان، مجلات، کشورها و دانشگاه‌ها و غیره (Faraji et al., 2022a). چهارم اینکه پژوهش حاضر قصد دارد تا تصویری جامع از شرایط فعلی تحقیقات رفتاری حسابداری ارائه کرده و در عین حال درک از روندهای آتی تحقیقات رفتاری را گسترش داده تا این که شکاف‌های تحقیقاتی و روندهای در حال ظهور به درستی شناسایی شوند تا پژوهشگران بتوانند تحقیقات خود را با نیازهای این حوزه پرتلاطم هماهنگ کنند.

به منظور بررسی عمیق ساختار مفهومی تحقیقات رفتاری حسابداری، پژوهش حاضر سؤالاتی را مشخص کرده است که در ادامه قصد دارد به این سؤالات پاسخ دهد.

سؤال ۱: موضوعات اصلی که ساختار تحقیقات رفتاری حسابداری را تشکیل

می‌دهند کدام‌اند؟

1. VOSviewer
2. Citespace
3. Co-Occurrence
4. Co-Citation Analysis
5. Bibliographic Coupling
6. Co-Authorship Analysis

سؤال ۲: موضوعات غالب، اشباع‌شده، از بین رفته، و در حال ظهور در حوزه تحقیقات رفتاری حسابداری کدام‌اند؟

سؤال ۳: آیا تغییری در زمینه موضوعات رفتاری در حسابداری بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۱ ایجاد شده است؟

سؤال ۴: پراستنادترین مقالات، برترین نویسندگان، برترین کشورها و برترین دانشگاه‌ها در حوزه تحقیقات رفتاری حسابداری کدام‌اند؟

سایر بخش‌های این مقاله به صورت زیر ساختار بندی شده است. بخش دوم به پیشینه پژوهش اختصاص یافته است. بخش سوم بر روی روش پژوهش تمرکز کرده است. بخش چهارم یافته‌های پژوهش را با استفاده از تحلیل شبکه اجتماعی و نقشه‌های تصویرسازی مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد. بخش نهایی مقاله نیز با بحث و نتیجه‌گیری به پایان می‌رسد.

پیشینه پژوهش

تجزیه و تحلیل هم‌واژگانی

تجزیه و تحلیل هم‌واژگانی به طور گسترده‌ای توسط محققان مختلف و در حوزه‌های مختلف مورد استفاده قرار گرفته است. به عنوان مثال در خلاقیت (Zhang et al., 2015)، مسئولیت زیست محیطی (Dai & Zhang, 2020; Yang et al., 2021)، حسابداری (Uyar et al., 2020؛ حسینی و همکاران، ۱۳۹۸)، سرمایه فکری (Bamel et al., 2022؛ Quintero-Quintero et al., 2021)، مدیریت دانش (صدیقی و جلالی منش، ۱۳۹۱؛ Gaviria-Marin et al., 2019؛ کاملی و همکاران، ۱۳۹۹) مسئولیت اجتماعی (دولت‌زارعی و همکاران، ۱۴۰۱)، عملکرد محیطی (Zhang et al., 2021) و همچنین بسیاری از حوزه‌های دیگر از تجزیه و تحلیل هم‌واژگانی استفاده شده است.

تجزیه و تحلیل هم‌واژگانی شرط می‌کند، در صورتی که کلیدواژه‌ها توسط نویسندگان اسناد به دقت انتخاب شده باشند (Feng et al., 2017)، دارای ارتباطات عمیق با یکدیگر

هستند (Pandey et al., 2022)، و از طریق تجزیه و تحلیل روابط میان این کلیدواژه‌ها می‌توان به درک از ساختار موضوعی و مفهومی یک حوزه پژوهشی رسید (Kılıç & Uyar, 2022) و پیوندهای کلیدی میان موضوعات و ایده‌های تحقیقاتی را نمایان کرد (Ding et al., 2001; Khasseh et al., 2017).

تجزیه و تحلیل شبکه‌های اجتماعی

به منظور تصویرسازی هم‌رخدادی بین کلیدواژه‌ها، هم‌استنادی میان منابع، زوج‌های کتاب‌شناختی، همکاری‌های پژوهشی بین نویسندگان، کشورها و دانشگاه‌ها، و بسیاری از تحلیل‌های دیگر می‌توان از تجزیه و تحلیل شبکه‌های اجتماعی بهره گرفت (Donthu et al., 2021). تجزیه و تحلیل شبکه‌های اجتماعی حاصل تلاش‌های هریسون وایت در دهه ۶۰ میلادی است (White, 1963) و در ادامه با یاری جستن از تئوری نمودار^۱ توسط شاگردان وایت گسترش یافت و پایه‌های ریاضی پیدا کرد. تجزیه و تحلیل شبکه‌های اجتماعی دارای چهار ویژگی اساسی است که برای مطالعات کتاب‌شناختی مزایای فراوانی را به همراه دارد. در وهله نخست، تجزیه و تحلیل شبکه‌های اجتماعی با شهودی ساختاری مبتنی بر پیوندهایی است که بازیگران اجتماعی را به هم پیوند می‌دهد؛ دوم، مبتنی بر داده‌های تجربی سیستماتیک است؛ سوم، به شدت از تصاویر گرافیکی بهره می‌برد و چهارم اینکه به استفاده از مدل‌های ریاضی و محاسباتی تکیه دارد (Freeman, 2004). بسیاری از پژوهش‌های کتاب‌شناختی پیشین از تجزیه و تحلیل شبکه‌های اجتماعی به عنوان تکنیک اصلی بهره گرفته‌اند (به عنوان مثال، Bamel et al., 2022; Farrukh, et al., 2020; Gaviria-Marin et al., 2019).

روش پژوهش

تمرکز اصلی پژوهش حاضر بر روی حوزه حسابداری رفتاری است و مجلات تخصصی حسابداری رفتاری جامعه آماری پژوهش حاضر هستند. به منظور انتخاب این مجلات، به

پیروی از پژوهش‌های معتبر پیشین (به‌عنوان مثال، Habib et al., 2019, 2021; Durand, 2019) به مجلات رتبه‌بندی شده توسط شورای رؤسای دانشکده‌های علوم مالی استرالیا^۱ رجوع شده است. شورای مذکور در سال ۲۰۰۲ در ایالت نیو ساوس ولز^۲ استرالیا به‌عنوان یک نهاد غیرانتفاعی تشکیل شد و هدف از تشکیل آن ارتقای آموزش و پژوهش در حوزه علوم مالی و تجاری از طریق ارتباط با دانشگاه‌ها، صنایع، دولت، و انجمن‌های استرالیایی می‌باشد. مجلات معتبر در رشته‌های حسابداری، مالی، مدیریت، اقتصاد، و سیستم‌های اطلاعاتی توسط این شورا در سه سطح بین‌المللی مورد بررسی قرار گرفته و فهرست مجلات معتبر تحت درجه‌های A*، A، B، و C (از بالاترین تا پایین‌ترین کیفیت) ارائه می‌شوند. هرچند سال یک‌بار، این فهرست به‌منظور اضافه نمودن مجلات جدید، حذف مجلات با کیفیت پایین، و سایر اصلاحات مورد بازبینی قرار می‌گیرد (محمدرضائی، ۱۳۹۶).

مجلات مرتبط با رشته حسابداری در کد ۱۵۰۱ فهرست ABDC قرار دارند. پس از دریافت آخرین نسخه از فهرست ABDC سال ۲۰۱۹^۳، اقدام به جستجوی مجلات حسابداری شد که در عنوان مجله واژه رفتاری^۴ وجود داشته باشد. نتایج جستجو نشان داد که چهار مجله^۵ در عنوان آن‌ها واژه رفتاری وجود دارد و در نتیجه مجلات تخصصی حسابداری رفتاری هستند. به‌منظور استخراج اطلاعات مرتبط با مقالات منتشر شده در این چهار مجله می‌بایست به پایگاه‌های اطلاعاتی نمایه‌کننده انتشارات این مجلات رجوع کرد. بخش اعظم پژوهش‌ها بر پایگاه وب آو ساینس^۶ برای استخراج داده‌ها تمرکز کرده‌اند (به‌عنوان مثال، Benavides-Velasco et al., 2013; Khan & Wood, 2015; Gaviria- Marin et al., 2019; Bartolacci et al., 2020). البته، برخی از پژوهش‌ها نیز بر پایگاه

1. Australian Business Deans Council (ABDC)

2. New South Wales

3. <https://abdc.edu.au/wp-content/plugins/abdc-manager/inc/scripts/journals.php>

4. Behavioral

5. Advances in Accounting Behavioral Research (A)

Australasian Journal of Business and Behavioural Sciences (C)

Behavioral Research in Accounting (A)

International Journal of Behavioural Accounting and Finance (C)

6. Web Of Science

داده اسکوپوس تمرکز کرده‌اند (به‌عنوان مثال، Farrukh, et al., 2020; Kumar et al., 2021). به‌منظور اطمینان از جامع و کامل بودن جامعه آماری پژوهش به بررسی هر دوی این پایگاه‌های داده مبادرت شده است.

در تاریخ ۶ مارچ ۲۰۲۲، نتیجه جستجو در پایگاه وب آو ساینس نشان داد که هیچ‌یک از این چهار مجله در شاخص‌های مجموعه اصلی وب آو ساینس^۱ نمایه نشده‌اند و هیچ اطلاعاتی از این مجلات از پایگاه وب آو ساینس قابل استخراج نیست. با این وجود، نتیجه جستجو در پایگاه اسکوپوس نشان داد که اطلاعات دو مجله از این چهار مجله از پایگاه اسکوپوس قابل استخراج است، و مجموعه اطلاعات این دو مجله جامعه آماری پژوهش حاضر را تشکیل خواهند داد. در کل تعداد ۳۷۱ مقاله از پایگاه اسکوپوس قابل دسترسی است که از این تعداد، ۱۹۶ مقاله متعلق به مجله تحقیقات رفتاری در حسابداری و ۱۷۵ مقاله متعلق به مجله پیشرفت‌ها در تحقیقات رفتاری حسابداری می‌باشد. نخستین مقاله نمایه شده در پایگاه اسکوپوس در سال ۲۰۰۰ بوده است، لذا پژوهش حاضر نیز بازه زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۱ را برای تحلیل‌های خود در نظر گرفته است.

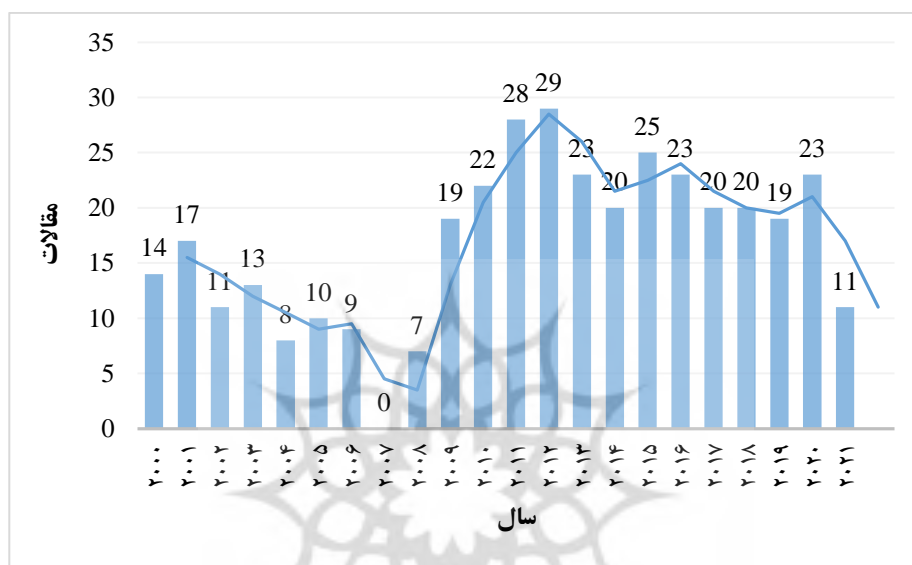
هدف اصلی پژوهش حاضر، مرور سیستماتیک پژوهش‌های رفتاری حسابداری در این دو مجله تخصصی در بازه زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۱ می‌باشد. بدین منظور به پیروی از پژوهش‌های پیشین (Bamel et al., 2022; Bellucci et al., 2021; Gaviria-Marin et al., 2018; Faraji et al., 2022b)، از تجزیه و تحلیل هم‌واژگانی و تجزیه و تحلیل شبکه‌های اجتماعی (به کمک نرم‌افزار ووس ویور) استفاده شده است.

یافته‌ها

روند زمانی انتشار مقالات

پژوهش حاضر کار خود را با گزارش روند مقالات آغاز می‌کند. در بازه زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۱ تعداد ۳۷۱ مقاله در دو مجله تحقیقات رفتاری در حسابداری (۱۹۶ مقاله) و پیشرفت‌ها در تحقیقات رفتاری حسابداری (۱۷۵ مقاله) منتشر شده است. در کل بیشترین

تعداد انتشار مقاله در سال ۲۰۱۲ با ۲۹ عنوان مقاله است، در مورد مجله تحقیقات رفتاری در حسابداری در سال ۲۰۱۲ با ۲۲ عنوان مقاله و در مورد مجله پیشرفت‌ها در تحقیقات رفتاری حسابداری در سال ۲۰۰۱ با ۱۷ عنوان مقاله است. روند زمانی کلی انتشار مقالات (مربوط به هر دو مجله) در شکل ۱ نمایش داده شده است.

شکل ۱. روند زمانی انتشار مقالات

پرتکرارترین کلیدواژه‌ها و سیر تحول آن‌ها در هر سال

هم‌رخدادی یعنی این که کلمات کلیدی به کاررفته در اسناد مختلف به لحاظ موضوعی به یکدیگر نزدیک هستند ولی دقیقاً یکسان نیستند (Uyar et al., 2020). در مجموع، در بازه زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۱ تعداد ۸۶۵ کلیدواژه در مقالات استفاده شده است. در جدول ۱، بیست کلیدواژه پرتکرار تحقیقات رفتاری حسابداری مشخص شده است که می‌توان آن‌ها را از اصلی‌ترین موضوعات در تحقیقات رفتاری حسابداری تلقی نمود.

جدول ۱. بیست کلیدواژه پرتکرار

تعداد تکرار	کلیدواژه (انگلیسی)	کلیدواژه	تعداد تکرار	کلیدواژه (انگلیسی)	کلیدواژه
۵	Performance	عملکرد	۱۰	Auditing	حسابرسی
۵	Whistleblowing	افشاگری قلب	۸	Audit Quality	کیفیت حسابرسی
۵	Disclosure	افشا	۷	Auditor	حسابرس
۵	Internal Audit	حسابرسی داخلی	۷	Incentives	محرک‌ها
۴	Audit	حسابرسی	۷	Corporate Governance	حاکمیت شرکتی
۴	Trust	اطمینان	۶	Professional Skepticism	شک و تردید حرفه‌ای
۴	Turnover Intentions	تصمیم به ترک شغل	۶	Fraud	تقلب
۴	Balanced Scorecard	کارت امتیازی متوازن	۶	Organizational Commitment	تعهد سازمانی
۴	Structural Equation Modeling	مدل‌سازی معادلات ساختاری	۶	Ethics	اخلاق
۴	Belief Revision	تجدیدنظر در باور	۵	Ton At The Top	فضای اخلاقی در رأس سازمان

در شکل‌های ۲ تا ۴، هم‌رخدادی بین کلیدواژه‌ها به تصویر کشیده شده است. در شکل ۲، هم‌رخدادی بین کلیدواژه‌هایی که دست کم ۳ تکرار داشته‌اند نمایان شده است. در نتیجه، تعداد ۲۸ کلیدواژه محدودیت دست کم ۳ تکرار را برآورده کردند. تعیین حد آستانه‌ای^۱ به پیروی از پژوهش‌های پیشین بوده است (به‌عنوان مثال Zhang et al., 2015; Dai & Zhang, 2020) و به‌منظور به تصویر کشیدن هم‌رخدادی میان کلیدواژه‌ها از تجزیه و تحلیل شبکه‌های اجتماعی استفاده شده است. در این تحلیل، هم‌رخدادی زمانی اتفاق می‌افتد که دو کلیدواژه در کنار هم در یک مقاله به کاررفته باشند (Lu &

1. Threshold

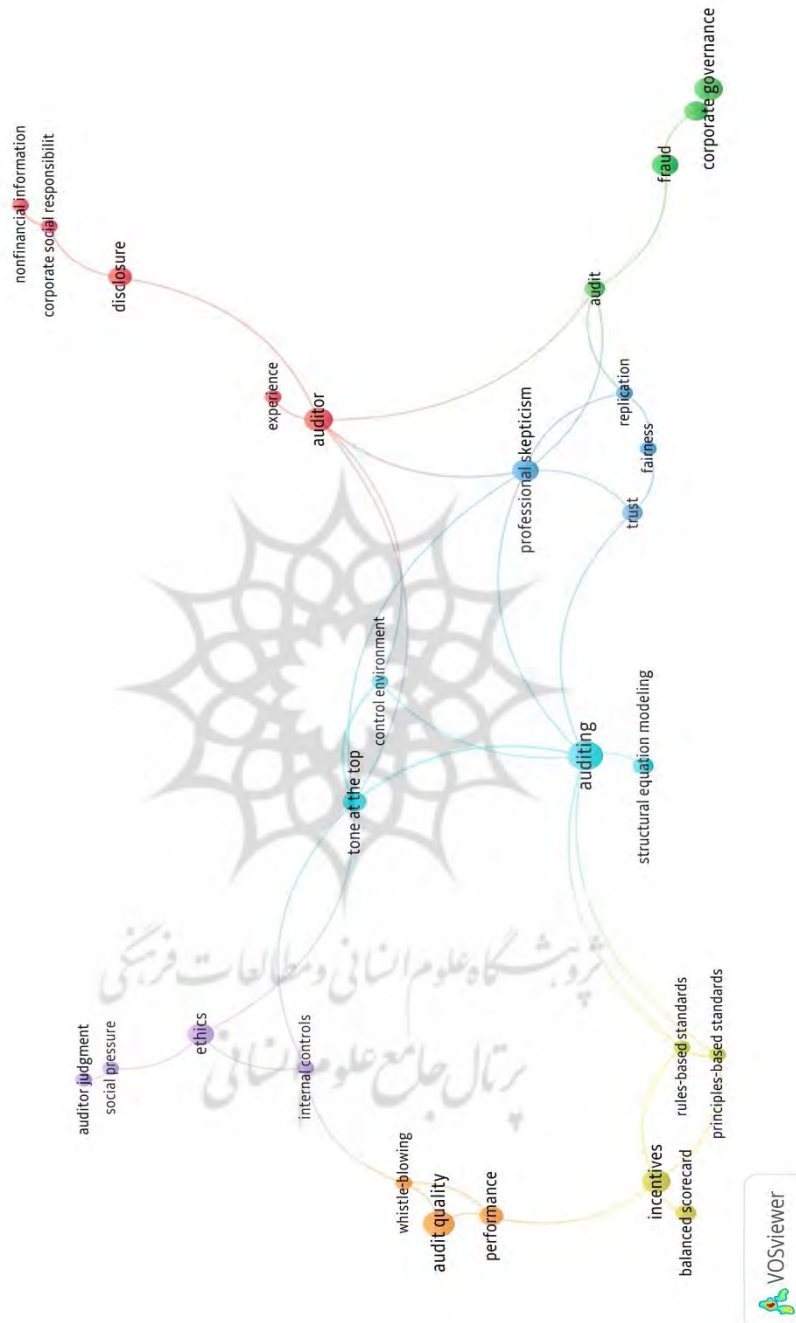
(Wolfram, 2012). تحلیل هم‌رخدادی به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین شاخصه‌های تجزیه و تحلیل هم‌واژگانی، در پژوهش‌های پیشین نیز به کار گرفته شده است (به عنوان مثال، Sedighi et al., 2016) و مستند شده است که تحلیل هم‌رخدادی می‌تواند ایده‌های اصلی و زیربنایی یک حوزه پژوهشی را نمایان سازد (Hu & Zhang, 2015).

در شکل ۲، پرتکرارترین کلیدواژه‌ها در ۷ شاخه و با ۷ رنگ مختلف به تفکیک ارائه شده‌اند. اندازه هر دایره (به آن گره نیز گفته می‌شود) میزان تکرار هر کلیدواژه را نشان می‌دهد و به هر میزان که یک گره بزرگ‌تر باشد شهادی بر آن است که تکرار بیشتری داشته و در نتیجه از اهمیت بالاتری برخوردار است. ضخامت یا قطر خطوط پیونددهنده گره‌ها به یکدیگر نیز شهادی بر ارتباط میان کلیدواژه‌های موجود در خوشه‌های مختلف است و هرچه قدر که ضخامت خطوط پیونددهنده دو کلیدواژه بیشتر باشد شهادی بر آن است که میان آن دو کلیدواژه نزدیکی بیشتری وجود داشته یا به عبارتی دیگر شدت ارتباط میان آن دو کلیدواژه قوی‌تر می‌باشد (Sedighi et al., 2016). در کل، در این شبکه تعداد ۲۸ کلیدواژه، ۷ خوشه، و ۴۰ ارتباط وجود دارد و شدت کلی ارتباط^۱ معادل ۴۶ است. بزرگ‌ترین خوشه، خوشه ۱ (قرمز رنگ) دارای ۵ کلیدواژه است و کلیدواژه «حسابرس» نماینده این خوشه است، خوشه ۲ (سبز رنگ) دارای ۴ کلیدواژه است و می‌توان گفت که «حاکمیت شرکتی» نماینده خوشه سبز است، خوشه ۳ (آبی رنگ) دارای ۴ کلیدواژه است و می‌توان مدعی شد که «شک و تردید حرفه‌ای» نماینده خوشه آبی است، خوشه ۴ (زرد رنگ) دارای ۴ کلیدواژه است و می‌توان چنین بیان کرد که «محرک‌ها» نماینده خوشه زرد است، خوشه ۵ (بنفش رنگ) دارای ۴ کلیدواژه است و می‌توان گفت که «اخلاق» نماینده خوشه بنفش است. خوشه ۶ (فیروزه‌ای رنگ) دارای ۴ کلیدواژه است و می‌توان گفت که «حسابرسی» نماینده خوشه فیروزه‌ای است. خوشه ۷ (نارنجی رنگ) دارای ۳ کلیدواژه است و می‌توان مدعی شد که «کیفیت حسابرسی» نماینده خوشه نارنجی است.

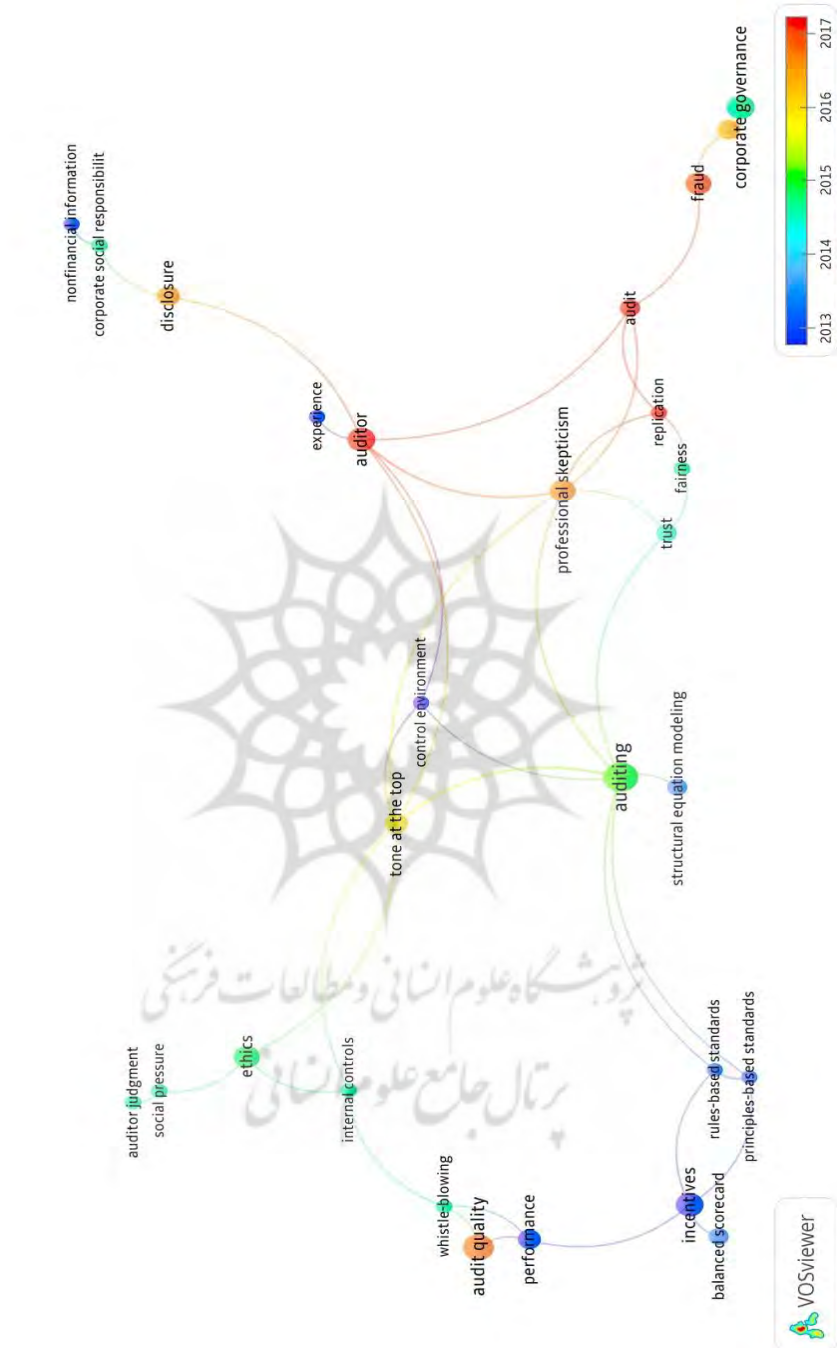
1. Total Link Strength

در شکل ۳، هم‌رخدادی کلیدواژه‌ها برحسب روند زمانی ترسیم شده است. این یافته می‌تواند اطلاعاتی در خصوص این که تمرکز تحقیقات در سال‌های مختلف بر روی چه حوزه‌هایی بوده است را نمایان کند. به‌عنوان مثال در سال ۲۰۱۳ به کلیدواژه‌های «استانداردهای مبتنی بر قاعده» و «استانداردهای مبتنی بر اصول» بهای بیشتری داده شده است و کلیدواژه «فضای اخلاقی در رأس سازمان» در سال ۲۰۱۶ مورد توجه بوده و می‌توان چنین نتیجه گرفت که اخیراً مورد توجه پژوهشگران حسابداری رفتاری قرار گرفته است.

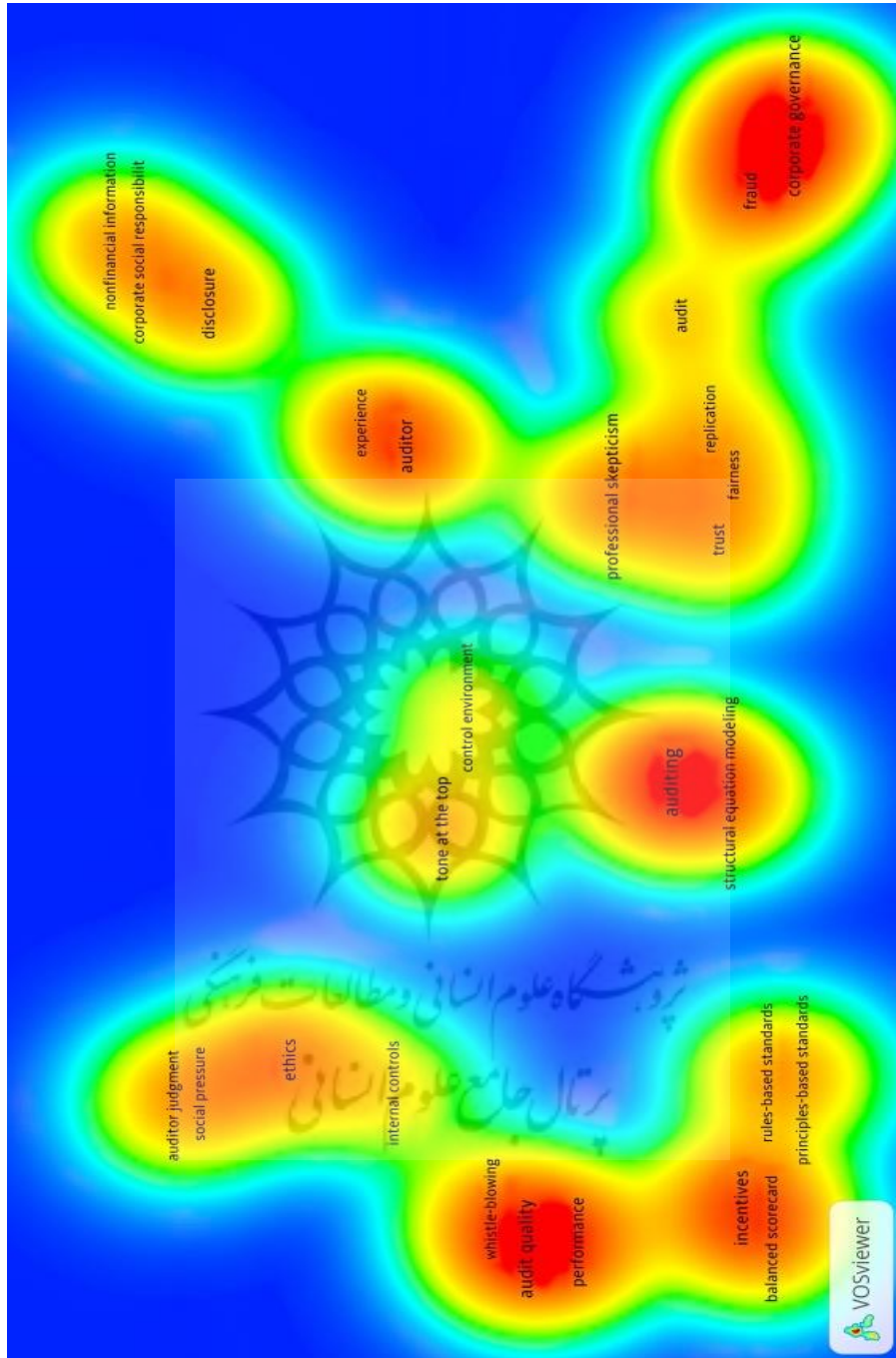
ترسیم نقشه کلیدواژه‌ها برحسب چگالی نیز می‌تواند آگاهی‌بخش باشد (شکل ۴). در این نقشه هر کلیدواژه برحسب میزان تکرار و هم‌رخدادی با کلیدواژه‌های همسایه، در یک موقعیت به لحاظ رنگی قرار می‌گیرد. هرچقدر یک کلیدواژه به سمت بخش قرمز رنگ نقشه متمایل باشد (بخش‌های پررنگ‌تر نقشه) آن کلیدواژه پُر تکرار بوده و هرچقدر به سمت بخش سبز رنگ متمایل باشد (بخش‌های کم‌رنگ‌تر نقشه) آن کلیدواژه به میزان کم‌تری مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است (Uddin et al., 2015). همان‌طور که در شکل ۴ مشخص شده است کلیدواژه‌هایی مانند «حسابرسی»، «مدل‌سازی معادلات ساختاری»، «تقلب»، «حاکمیت شرکتی»، «افشاگری تقلب»، «کیفیت حسابرسی»، «عملکرد»، «محرک‌ها»، «کارت امتیازی متوازن»، «حسابرس»، و «تجربه» در سال‌های اخیر بسیار مورد اقبال جامعه پژوهشی قرار گرفته‌اند و موضوعات غالب تحقیقات رفتاری حسابداری هستند. ولی کلیدواژه‌هایی نظیر «فضای اخلاقی در رأس سازمان» «فشار اجتماعی»، «فضاوت حسابرس»، «کنترل‌های داخلی» و غیره به‌تازگی مورد توجه پژوهشگران حوزه رفتاری قرار گرفته است. این یافته می‌تواند برای پژوهشگران راهگشا باشد تا اینکه تصمیم بگیرند توجه خود را بر روی چه حوزه‌هایی معطوف کنند تا اینکه تحقیقاتی را به ثمر برسانند که بالاترین کارایی را برای جامعه پژوهشی و حرفه‌ای داشته باشد.

شکل ۲. شبکه هم‌رخدادی کلیدواژه‌های پرتکرار

شکل ۳. روند زمانی پرتکرارترین کلیدواژه‌ها

شکل ۴. پرتکرارترین کلیدواژه‌ها برحسب چگالی

پراستنادترین مقاله‌ها

در جدول ۲، ده مقاله پراستناد حوزه تحقیقات رفتاری به نمایش گذاشته شده است. نتایج حاکی از آن است که مقاله «تحویل ابزار آنلاین و خدمات استخدام مشارکت‌کننده: فرصت‌های نوظهور برای تحقیقات رفتاری حسابداری» با مجموع ۱۶۷ استناد، پراستنادترین مقاله تحقیقات رفتاری است. ارائه چنین یافته‌ای می‌تواند در شناخت شاخص‌ترین مقالات به پژوهشگران و خوانندگان کمک‌های شایانی کند.

جدول ۲. ده مقاله پراستناد

کل استنادهای دریافتی	نام مجله	نویسنده (ها) / سال انتشار	عنوان مقاله
۱۶۷	تحقیقات رفتاری در حسابداری	Brandon et al., 2014	Online instrument delivery and participant recruitment services: Emerging opportunities for behavioral accounting research
۱۰۰	تحقیقات رفتاری در حسابداری	Cohen et., 2011	Retail investors' perceptions of the decision-usefulness of economic performance, governance, and corporate social responsibility disclosures
۵۶	تحقیقات رفتاری در حسابداری	Hartmann & Maas, 2010	Why business unit controllers create budget slack: Involvement in management, social pressure, and Machiavellianism
۵۵	تحقیقات رفتاری در حسابداری	Jones et al., 2010	Healthy lifestyle as a coping mechanism for role stress in public accounting
۵۴	تحقیقات رفتاری در حسابداری	Prawitt et al., 2011	Reconciling archival and experimental research: Does internal audit contribution affect the external audit fee?
۵۲	تحقیقات رفتاری در حسابداری	Birnberg, 2011	A proposed framework for behavioral accounting research

کل استندهای دریافتی	نام مجله	نویسنده (ها) / سال انتشار	عنوان مقاله
۵۱	تحقیقات رفتاری در حسابداری	Wong et al., 2010	Intrinsic and extrinsic motivation and participation in budgeting: Antecedents and consequences
۵۱	تحقیقات رفتاری در حسابداری	Mahama & Cheng, 2013	The effect of managers' enabling perceptions on costing system use, psychological empowerment, and task performance
۴۷	تحقیقات رفتاری در حسابداری	Kaplan & Wisner, 2009	The judgmental effects of management communications and a fifth balanced scorecard category on performance evaluation
۴۶	تحقیقات رفتاری در حسابداری	Speklé et al., 2017	Creativity and control: A paradox—Evidence from the levers of control framework

برترین نویسندگان

جدول ۳، ده نویسنده برتر را از نقطه نظر تعداد اسناد منتشره و تعداد استنادات دریافتی نشان می‌دهد. با استناد به بخش الف جدول ۳، ویکی آرنولد با ۱۲ مقاله از مجموع ۳۷۱ مقاله، برترین نویسنده حوزه رفتاری از حیث تعداد مقالات است. بخش ب جدول ۳ نیز گویای آن است که مقاله برنسون و همکاران (۲۰۱۴) با مجموع ۱۶۷ استناد دریافتی، پر استنادترین مقاله بوده و طبیعتاً این ۵ پژوهشگر همکار در این مقاله، پر استنادترین پژوهشگران تحقیقات رفتاری هستند. چنین یافته‌ای به پژوهشگران کمک می‌کند تا شاخص‌ترین محققان حوزه رفتاری را شناخته و مقالات آن‌ها را مورد مطالعه قرار دهند. یافته جالب توجه جدول ۳ این است که هر ده نویسنده برتر از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های آمریکا هستند و این نشان‌دهنده تلاش و سرمایه‌گذاری‌های بالای محققان دانشگاه‌های آمریکایی در حوزه رفتاری است.

جدول ۳. ده نویسنده برتر

بخش الف. ده نویسنده برتر بر حسب تعداد مقالات			
نام نویسنده	نام نویسنده (انگلیسی)	وابستگی سازمانی	تعداد مقالات
ویکی آرنولد	Vicky Arnold	دانشگاه مرکزی فلوریدا (آمریکا)	۱۲
جیمز هانتون	James E. Hunton	دانشگاه ویلانووا (آمریکا)	۱۱
استیو ساتون	Steve G. Sutton	دانشگاه مرکزی فلوریدا (آمریکا)	۱۱
امی هاگمن	Amy M. Hageman	دانشگاه ایالتی کانزاس (آمریکا)	۷
استیو کاپلان	Steven E. Kaplan	دانشگاه ایالتی آریزونا (آمریکا)	۷
جیکوب رز	Jacob M. Rose	دانشگاه کلرادو شمالی (آمریکا)	۷
آرنولد رایت	Arnold M. Wright	دانشگاه نورت ایسترن (آمریکا)	۶
محمد عبدالحمّدی	Mohammad Abdolmohammadi	دانشگاه بنتلی (آمریکا)	۵
دونا بویک	Donna D. Bobek	دانشگاه کارولینای جنوبی (آمریکا)	۵
بخش ب. ده نویسنده برتر بر حسب تعداد استنادات			
نام نویسنده	نام نویسنده (انگلیسی)	وابستگی سازمانی	تعداد استنادات
دوان برندون	Duane M. Brandon	دانشگاه آبرن (آمریکا)	۱۶۷
جیمز لانگ	James H. Long	دانشگاه آبرن (آمریکا)	۱۶۷
تینا لوراس	Tina M. Loraas	دانشگاه آبرن (آمریکا)	۱۶۷
جنیفر مولر	Jennifer M Mueller	دانشگاه آبرن (آمریکا)	۱۶۷
برین وینسنت	Brian Vansant	دانشگاه آبرن (آمریکا)	۱۶۷
لری هولدر وب	Lori Holder-Webb	دانشگاه وسترن نیوانگلند (آمریکا)	۱۴۵
استیو کاپلان	Steven E. Kaplan	دانشگاه ایالتی آریزونا (آمریکا)	۱۲۲
جفری کوهن	Jeffrey Cohen	دانشگاه بوستون (آمریکا)	۱۰۰
لیدا ناث	Leda Nath	دانشگاه ویسکانسین (آمریکا)	۱۰۰
دیوید وود	David Wood	دانشگاه بوستون (آمریکا)	۱۰۰

برترین کشورها

در جدول ۴، ده کشور برتر جهان در حوزه رفتاری بر حسب تعداد مقالات و تعداد استنادات مشخص شده است. در بخش الف جدول ۴، ده کشور پرکار ارائه شده است. کشورهای آمریکا با ۱۷۹ مقاله، استرالیا با ۲۴ مقاله و کانادا با ۱۹ مقاله به ترتیب پرکارترین کشورهای دنیا در تحقیقات رفتاری هستند. در بخش ب جدول ۴، ده کشور پر استناد به

نمایش گذاشته شده‌اند. کشورهای آمریکا با ۲,۲۱۰ استناد، استرالیا با ۲۲۷ استناد و کانادا با ۲۰۹ استناد به ترتیب پراستنادترین کشورهای دنیا در تحقیقات رفتاری هستند. گفتنی است که از هر دو حیث تعداد مقالات و تعداد استنادات یک اختلاف فاحش میان آمریکا و سایر کشورها وجود دارد.

جدول ۴. ده کشور برتر

بخش الف. ده کشور برتر برحسب تعداد مقالات		بخش ب. ده کشور برتر برحسب تعداد استنادات	
نام کشور	تعداد مقالات	نام کشور	تعداد استنادات
آمریکا	۱۷۹	آمریکا	۲,۲۱۰
استرالیا	۲۴	استرالیا	۲۲۷
کانادا	۱۹	کانادا	۲۰۹
انگلستان	۸	هلند	۱۴۲
هلند	۷	انگلستان	۱۲۱
آلمان	۵	هنگ کنگ	۶۳
نیوزلند	۴	نیوزلند	۳۹
چین	۳	اسپانیا	۳۵
نروژ	۳	آلمان	۳۳
هنگ کنگ	۲	سوئد	۲۸

برترین دانشگاه‌ها

جدول ۵، ده دانشگاه برتر جهان را برحسب تعداد مقالات نمایش می‌دهد. با دسترسی به چنین اطلاعاتی پژوهشگران می‌توانند شاخص‌ترین دانشگاه‌های جهان در حوزه رفتاری را شناسایی کنند تا برای همکاری‌های پژوهشی با آن دانشگاه‌ها ارتباط برقرار کنند. یافته‌ها گویای آن است که در بین دانشگاه‌های جهان، دانشگاه‌های آمریکایی بیشترین سرمایه‌گذاری را بر روی حوزه تحقیقات رفتاری داشته‌اند و ۹ دانشگاه از ۱۰ دانشگاه پرکار جهان در حوزه رفتاری، دانشگاه‌های آمریکایی هستند. دو دانشگاه برتر جهان با ۱۵ مقاله به‌طور مشترک دانشگاه ویرجینیا کامولث و دانشگاه مرکزی فلوریدا هستند.

جدول ۵. ده دانشگاه برتر

نام دانشگاه	نام دانشگاه (انگلیسی)	کشور	تعداد مقالات
دانشگاه ویرجینیا کامنولث	Virginia Commonwealth University	آمریکا	۱۵
دانشگاه مرکزی فلوریدا	University of Central Florida	آمریکا	۱۵
دانشگاه نیو ساوت ولز	UNSW Sydney	استرالیا	۱۴
دانشگاه کلمسون	Clemson University	آمریکا	۱۳
دانشگاه ایالتی آریزونا	Arizona State University	آمریکا	۱۱
دانشگاه نورت ایسترن	Northeastern University	آمریکا	۱۰
دانشگاه بنتلی	Bentley University	آمریکا	۹
دانشگاه بریگم یانگ	Brigham Young University	آمریکا	۷
دانشگاه کارولینای جنوبی	University of South Carolina	آمریکا	۷
دانشگاه دوپال	DePaul University	آمریکا	۷

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر، قصد داشت تا به دیدی جامع از وضعیت و خط فکری پژوهش‌های رفتاری در حسابداری دست یابد. نتایج گویای آن است که در سال‌های اخیر و با اهمیت یافتن حوزه‌های رفتاری و ایجاد شدن مجلات تخصصی، تعداد مقالات این حوزه رو به افزایش رفته و به نظر می‌رسد که این روند در سال‌های پیش رو نیز ادامه داشته باشد. یافته‌های این مطالعه به پژوهشگران حوزه رفتاری در رسیدن به درک کافی از نقشه جامع ادبیات رفتاری کمک خواهد کرد. در ادامه، به سؤال‌هایی که در ابتدای مقاله مطرح شد پاسخ‌های قانع‌کننده‌ای داده شده است.

سؤال نخست این بود که موضوعات اصلی که ساختار تحقیقات رفتاری را تشکیل می‌دهند چه موضوعاتی هستند. یافته‌ها نشان می‌دهد که کلیدواژه‌های «حسابرسی»، «کیفیت حسابرسی»، «حسابرس»، «محرک‌ها» و «حاکمیت شرکتی» به ترتیب پنج کلیدواژه پرتکرار در تحقیقات رفتاری حسابداری هستند و عملاً موضوعات غالب تحقیقات رفتاری هستند.

سؤال دوم این بود که موضوعات غالب، اشباع‌شده، از بین رفته و در حال ظهور در

حوزه تحقیقات رفتاری حسابداری کدم‌اند. نقشه کلیدواژه‌های پرتکرار برحسب چگالی (شکل ۴) نشان داد که کلیدواژه‌هایی مانند «حسابرسی»، «مدل‌سازی معادلات ساختاری»، «تقلب»، «حاکمیت شرکتی»، «افشاگری تقلب»، «کیفیت حسابرسی»، «عملکرد»، «محرک‌ها»، «کارت امتیازی متوازن»، «حسابرس» و «تجربه» در سال‌های اخیر بسیار مورد اقبال جامعه پژوهشی قرار گرفته‌اند و موضوعات غالب تحقیقات رفتاری حسابداری هستند. ولی کلیدواژه‌هایی نظیر «فضای اخلاقی در رأس سازمان» «فشار اجتماعی»، «قضاوت حسابرس»، «کنترل‌های داخلی»، و غیره به‌تازگی مورد توجه پژوهشگران حوزه رفتاری قرار گرفته و موضوعات نوظهور هستند.

سؤال سوم این بود که آیا تغییری در زمینه موضوعات رفتاری در حسابداری بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۱ ایجاد شده است. نقشه هم‌رخدادی کلیدواژه‌ها برحسب روند زمانی (شکل ۳) نشان داد که تمرکز تحقیقات در سال‌های مختلف بر روی چه حوزه‌هایی بوده است. نتایج نشان داد که در سال ۲۰۱۳ به کلیدواژه‌های «استانداردهای مبتنی بر قاعده»، «استانداردهای مبتنی بر اصول»، «محرک‌ها»، «کارت امتیازی متوازن»، «عملکرد»، «محیط کنترلی»، «مدل‌سازی معادلات ساختاری»، «تجربه» و «اطلاعات غیرمالی» توجه زیادی شده است. در مقابل، در سال‌های آتی توجه پژوهشگران به موضوعات دیگری جلب شده است. به‌عنوان مثال، در سال ۲۰۱۷ توجه پژوهشگران معطوف به کلیدواژه‌های «حسابرسی»، «حسابرس»، «تقلب»، و «هماندسازی» بوده است.

سؤال چهارم این بود که پراستنادترین مقالات، برترین نویسندگان، برترین کشورها و برترین دانشگاه‌ها در حوزه تحقیقات رفتاری حسابداری کدم‌اند. نتایج حاکی از آن است که مقاله «تحویل ابزار آنلاین و خدمات استخدام مشارکت‌کننده: فرصت‌های نوظهور برای تحقیقات رفتاری حسابداری» با مجموع ۱۶۷ استناد، پراستنادترین مقاله حوزه تحقیقات رفتاری است. ویکی آرنولد با ۱۲ مقاله از مجموع ۳۷۱ مقاله، برترین نویسنده حوزه رفتاری از حیث تعداد مقالات است و مقاله برنسون و همکاران (۲۰۱۴) با مجموع ۱۶۷ استناد دریافتی، پراستنادترین مقاله بوده و طبیعتاً این ۵ پژوهشگر همکار در این مقاله،

پراستنادترین پژوهشگران تحقیقات رفتاری هستند. کشور آمریکا با ۱۷۹ مقاله و ۲,۲۱۰ استناد دریافتی برترین کشور جهان در تحقیقات رفتاری است. دو دانشگاه برتر جهان در حوزه رفتاری با ۱۵ مقاله به طور مشترک دانشگاه ویرجینیا کامولث و دانشگاه مرکزی فلوریدا هستند.

این مقاله چندین پیامد خط‌مشی، عملی و تحقیقاتی را برای ادبیات رفتاری ارائه می‌دهد. نخستین و مهم‌ترین، این مطالعه با ارائه بینش نوین در مورد ساختار مفهومی پژوهش‌های رفتاری از طریق تجزیه و تحلیل هم‌واژگانی و تجزیه و تحلیل شبکه‌های اجتماعی مبتنی بر پایگاه داده اسکوپوس، به عنوان یک پایگاه داده جامع، برای ادبیات رفتاری دانش‌افزایی‌هایی را به ارمغان می‌آورد. علاوه بر این، درحالی‌که این مطالعه تصویری جامع از وضعیت فعلی تحقیقات رفتاری ارائه می‌دهد، نتایج آن می‌تواند به واسطه روشن کردن شکاف‌های موجود در این زمینه تحقیقاتی و جهت‌دهی به تحقیقات آینده، راه را برای مطالعات آتی هموار سازد. با استفاده از موضوعات رفتاری ارائه شده در این مطالعه، سازمان‌ها در هر نوع و اندازه‌ای که باشند می‌توانند در ایجاد تغییرات در سیستم‌های ارتباطی، گزارش‌دهی، و کنترلی خود استفاده کنند. سیاست‌گذاران و قانون‌گذاران می‌توانند از موضوعات رفتاری شناسایی شده به عنوان موضوعات مهم در مقررات آتی و بحث‌های تنظیم استاندارد استفاده کنند.

این پژوهش برای پژوهشگران و خوانندگان داخل کشور نیز دستاوردهایی به همراه دارد. نخست این که شناخت از ساختار موضوعی و مفهومی دو مجله تخصصی حسابداری رفتاری که جریان ساز پژوهش‌های رفتاری در داخل کشور هستند می‌تواند به پژوهشگران داخل کشور کمک کند تا جریان‌های اصلی و موضوعات کلیدی در سطح بین‌المللی را شناسایی کنند. دوم این که مطالعه حاضر با معرفی موضوعات غالب، اشباع شده، از بین رفته، و در حال ظهور در حوزه تحقیقات رفتاری حسابداری در سطح بین‌الملل به پژوهشگران داخلی کمک می‌کند تا خط فکری خود را به روزرسانی کرده و همگام با جریان‌های روز تحقیقات رفتاری حرکت کنند. سوم این که این پژوهش با معرفی پراستنادترین مقالات، برترین نویسندگان، برترین کشورها، و برترین دانشگاه‌ها در حوزه تحقیقات رفتاری

حسابداری، به پژوهشگران داخل کشور افق دید وسیعی را از مهم‌ترین پژوهش‌ها، نویسندگان، کشورها، و دانشگاه‌ها ارائه می‌کند.

در انتها، گفتنی است که پژوهش حاضر نیز عاری از محدودیت نیست. مهم‌ترین محدودیت پژوهش حاضر در اصل از محدودیت در پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس سبب می‌شود. به‌رغم آنکه پایگاه اسکوپوس یک بانک اطلاعاتی جامع است، همه تحقیقات رفتاری را در بر نمی‌گیرد و فقط اسنادی را پوشش می‌دهد که انتشارات آن‌ها در این پایگاه نمایه شده باشد. به‌عنوان مثال، فقط دو مجله از چهار مجله رفتاری حسابداری در پایگاه اسکوپوس نمایه شده‌اند. پس خوانندگان باید در تعمیم نتایج دقت لازم را به عمل آورند. بعلاوه، اطلاعات استخراج‌شده از پایگاه اسکوپوس فقط برای بررسی‌های کتاب‌شناختی اسناد در عنوان، چکیده، و کلیدواژه‌ها هستند و نمی‌توان با این اطلاعات به بررسی عمیق اسناد پرداخت، که این مسئله به عنوان یک محدودیت در سایر پژوهش‌های کتاب‌شناختی نیز مورد توجه قرار گرفته است (Uyar et al., 2020; Faraji et al., 2022). از این رو، پژوهشگران آتی می‌توانند به بررسی عمیق‌تر تحقیقات رفتاری حسابداری بپردازند. به‌عنوان مثال، می‌توانند بررسی کنند که این تحقیقات بر چه حوزه‌ای تمرکز کرده‌اند، از چه تئوری‌هایی استفاده کرده‌اند، از حیث روش‌شناسی چگونه هستند (کمی، کیفی و یا آمیخته)، روش جمع‌آوری داده‌های آن‌ها چگونه بوده است، از چه متغیرهای اصلی‌ای استفاده کرده‌اند و غیره.

ORCID

Gholamreza Karami <http://orcid.org/0000-0003-0032-5633>
Ehsan Dolatzarei <http://orcid.org/0000-0002-4151-9007>
Omid Faraji <http://orcid.org/0000-0001-7678-3126>

منابع

- براتی، معصومه؛ مرادی، مهدی؛ و نوغانی دخت بهمنی، محسن. (۱۳۹۶). رابطه بین رویکرد اخلاقی نسبی‌گرایی، رضایت شغلی و ماکیاولی‌گرایی بین جامعه حسابداران و حساب‌برسان. *دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۲(۴)، ۳۷-۶۷.
- بنی مهد، بهمن؛ و گل محمدی، آرش. (۱۳۹۶). بررسی رابطه میان جو اخلاقی و هشداردهی در مورد تقلب از طریق مدل گزارشگری اختیاری در حرفه حسابرسی ایران. *دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۲(۳)، ۶۱-۸۶.
- بهشتی، یعقوب؛ و رؤیایی، رمضانعلی. (۱۳۹۶). بررسی رابطه بین فلسفه اخلاق فردی و نگرش فرار مالیاتی. *دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۲(۴)، ۲۴۷-۲۷۵.
- بولو، قاسم؛ و اکبریان شورکایی، رضا. (۱۳۹۶). بررسی رابطه پدیده تماشاگری، قدرت شواهد و مسئولیت ادراک‌شده با احتمال گزارشگری تقلب. *دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۲(۳)، ۱-۳۲.
- بیگی هرچگانی، ابراهیم؛ بنی مهد، بهمن؛ رئیس زاده، سید محمدرضا؛ و رؤیایی، رمضانعلی. (۱۳۹۵). بررسی تأثیر ویژگی رفتاری فرصت‌طلبی بر هشداردهی حساب‌برسان. *دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۱(۲)، ۶۵-۹۵.
- جهانگیری راد، مصطفی؛ مرفوع، محمد؛ و سلیمی، محمدجواد. (۱۳۹۲). بررسی رفتار گروهی سرمایه‌گذاران در بورس اوراق بهادار تهران. *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۱۱(۲)، ۱۳۹-۱۵۶.
- حسینی الاصل، محسن؛ حیدرپور، فرزانه؛ و تاری وردی، یدالله. (۱۳۹۸). بررسی امکان ارائه چارچوب نظری گزارشگری مالی اسلامی بر پایه منصفانه بودن؛ همگرا با استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی (IFRS). *دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۴(۷)، ۳۴۳-۳۸۰.
- حسینی، سید علی؛ گرامی راد، فاطمه؛ و زارع زردینی، طیبه. (۱۳۹۸). تحلیل جریان علمی پژوهش‌های حسابرسی در پایگاه اطلاعاتی وب آو ساینس. *دانش حسابداری مالی*، ۶(۴)، ۲۵-۴۶.
- حسینی، ناهید؛ جمشیدی نوید، بابک؛ و پیری، پرویز. (۱۳۹۹). بررسی مصداق پدیده اثر هاله‌ای در بازار سرمایه ایران: با تأکید بر نقش اطلاعات حسابداری. *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۱۷(۱)، ۸۵-۱۰۸.

- حیدر، مجتبی؛ و نیکومرام، هاشم. (۱۳۹۷). سبک‌های تفکر و تردید حرفه‌ای در حسابرسی (آزمون نظریه خود حکومتی ذهن). *دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۳(۵)، ۱۵۱-۱۸۵.
- دولت زارعی، احسان؛ فرجی، امید؛ ایزدپور، مصطفی؛ و یونسی مطیع، فاطمه. (۱۴۰۱). بررسی ساختار مفهومی پژوهش‌های مسئولیت اجتماعی شرکتی از طریق تجزیه و تحلیل هم‌واژگانی. *مدیریت سرمایه اجتماعی. آماده انتشار*.
- دیانتی دیلمی، زهرا؛ منطقی، خسرو؛ و مشهدی، سیده پریسا. (۱۳۹۵). بررسی ضرورت حسابداری اسلامی: از دید خبرگان دانشگاهی. *دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۱(۱)، ۱-۲۴.
- ساریخانی، مهدی؛ ایزدی نیا، ناصر؛ و دانی کریم زاده، سعید. (۱۳۹۷). بررسی عوامل مؤثر بر قصد گزارشگری تقلب با استفاده از مثلث تقلب و تئوری رفتار برنامه‌ریزی‌شده: از دیدگاه حسابداران. *دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۳(۶)، ۱۰۵-۱۳۵.
- سپاسی، سحر؛ و حسنی، حسن. (۱۳۹۵). رابطه باورهای دینی مدیران با رفتار مدیریت سود. *دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۱(۲)، ۱۷-۴۰.
- شایسته شجاعی، پرویز؛ پورزمانی، زهرا؛ و یعقوب نژاد، احمد. (۱۳۹۹). تأثیر معیارهای رفتار اخلاقی (محیط اخلاقی، تعهد حرفه‌ای، ارزش‌های اخلاقی و ایدئولوژی اخلاقی) بر عملکرد حسابرسان. *دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۵(۱۰)، ۲۸۱-۳۱۸.
- صدیقی، مه‌ری؛ و جلالی منش، عمار. (۱۳۹۱). مطالعه روند پژوهش در حوزه مدیریت دانش در بازه زمانی ۲۰۰۱-۲۰۱۰ و ترسیم ساختاری از آن. *پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات*، ۲۸(۲).
- کاشانی پور، محمد؛ فتحی، محمدرضا؛ فرجی، امید؛ و رحمانی، محمد. (۱۳۹۹). آینده پژوهی گزارشگری پایداری با به کارگیری رویکرد سناریونویسی. *دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۵(۱۰)، ۶۹-۱۰۱.
- کاشانی پور، محمد؛ کرمی، غلامرضا؛ خنیفر، حسین؛ و شعبانی، کیوان. (۱۳۹۸). بررسی قصد هشداردهی حسابرسان مستقل درباره خطاکاری: کاربرد نظریه رفتار برنامه‌ریزی‌شده. *دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری*، ۴(۸)، ۶۳-۹۱.
- کاملی، بهروز؛ یزدانی، حمیدرضا؛ حکیم، امین؛ و جعفری، سید محمدباقر. (۱۳۹۹). ترسیم قلمرو و خوشه‌بندی تحقیقات مدیریت دانش بر اساس تحلیل هم‌واژگانی مقالات نمایه شده در پایگاه وب علوم (WOS). *مدیریت نوآوری در سازمان‌های دفاعی*، ۳(۴)، ۷۷-۱۰۴.

بیست و یک سال تحقیقات رفتاری حسابداری: تجزیه و تحلیل کتاب شناختی؛ کرمی و همکاران | ۱۹۳

گوهری، الهام؛ و غیور، فرزاد. (۱۳۹۶). بررسی تأثیر عوامل انگیزشی، دینی و رفتار مالی والدین بر رفتارهای مالی جوانان: مطالعه موردی دانشجویان دانشگاه‌های شهر ارومیه. دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری، ۲(۳)، ۸۷-۱۰۹.

محمدی، جواد؛ و فخاری، حسین. (۱۳۹۵). تأثیر خودکنترلی و تعهدات دینی مدیران مالی بر کیفیت افشای اطلاعات. دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری، ۱(۲)، ۴۱-۶۳.

مشایخ، شهناز؛ و خوئینی، مهین. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان حسابداری بر تمایل به شغل حسابداری و توصیفشان از حسابرس ایدئال. دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری، ۴(۸)، ۳۷۱-۴۰۳.

مهربان پور، محمدرضا؛ جندقی قمی، محمد؛ و محمدی، منصور. (۱۳۹۶). بررسی اثر روابط سیاسی شرکت‌ها بر به کارگیری معاملات غیرعادی با اشخاص وابسته. دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری، ۲(۳)، ۱۴۷-۱۶۸.

موسوی کاشی، زهره؛ و محسنی کبیر، زهره. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر ابعاد سکوت سازمانی بر عملکرد حرفه‌ای و اخلاقی حساب‌سازان. دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری، ۴(۷)، ۱۳۵-۱۸۰.

محمدرضائی، فخرالدین. (۱۳۹۶). روش پژوهش در حسابداری: راهنمای عملی برای نگارش مقاله با رویکرد مجلات معتبر بین‌المللی. انتشارات ترمه.

نظریان، راحله؛ تفتیان، اکرم؛ و حیرانی، فروغ. (۱۴۰۰). واکاوی محرک‌های گزارشگری زیست‌محیطی: کاربست فراترکیب. دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری، ۶(۱۱)، ۳۴۱-۳۸۲.

نمازی، محمد؛ و ابراهیمی، فهیمه. (۱۳۹۶). بررسی تأثیر سازه‌های فردی و اجتماعی بر شدت اخلاقی ادراک‌شده توسط حسابداران. دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری، ۲(۴)، ۹۷-۱۲۱.

نمازی، محمد؛ و رجب‌دری، حسین. (۱۳۹۷). تدوین سوگندنامه اخلاقی حسابداران ایران. دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری، ۳(۶)، ۳۷-۶۴.

نوبخت، یونس. (۱۳۹۷). تحلیل محتوای پژوهش‌های حسابداری رفتاری در ایران. حسابداری مدیریت، ۱۱(۴)، ۹۹-۱۱۳.

وکیلی فرد، حمیدرضا؛ و حسین پور، فاطمه. (۱۳۹۶). بررسی اثر شدت نگرش مذهبی حسابداران بر مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت. دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری، ۲(۳)، ۱۸۵-۲۱۴.

References

- Bamel, U., Pereira, V., Del Giudice, M., & Temouri, Y. (2022). The extent and impact of intellectual capital research: a two decade analysis. *Journal of Intellectual Capital*, 23(2), 375–400.
- Bartolacci, F., Caputo, A., & Soverchia, M. (2020). Sustainability and financial performance of small and medium sized enterprises: A bibliometric and systematic literature review. *Business Strategy and the Environment*, 29(3), 1297–1309.
- Becker, S. W. (1967). Discussion of the Effect of Frequency of Feedback on Attitudes and Performance. *Journal of Accounting Research*, 225–228.
- Bellucci, M., Marzi, G., Orlando, B., & Ciampi, F. (2021). Journal of Intellectual Capital: a review of emerging themes and future trends. *Journal of Intellectual Capital*, 22(4), 744–767.
- Benavides-Velasco, C. A., Quintana-García, C., & Guzmán-Parra, V. F. (2013). Trends in family business research. *Small Business Economics*, 40(1), 41–57.
- Birnberg, J. G. (2011). A Proposed Framework for Behavioral Accounting Research. *Behavioral Research in Accounting*, 23(1), 1–43.
- Birnberg, J. G., & Ganguly, A. R. (2012). Is neuroaccounting waiting in the wings? An essay. *Accounting, Organizations and Society*, 37(1), 1–13.
- Birnberg, J. G., & Shields, J. F. (1989). Three decades of behavioral accounting research: A search for order. *Behavioral Research in Accounting*, 1(1989), 23–74.
- Birnberg, J. G., Luft, J., & Shields, M. D. (2006). *Psychology Theory in Management Accounting Research*. Handbooks of Management Accounting Research, 1, 113–135.
- Bobek, D. D., Hageman, A. M., & Radtke, R. R. (2015). The Effects of Professional Role, Decision Context, and Gender on the Ethical Decision Making of Public Accounting Professionals. *Behavioral Research in Accounting*, 27(1), 55–78.
- Brandon, D. M., Long, J. H., Loraas, T. M., Mueller-Phillips, J., & Vansant, B. (2014). Online instrument delivery and participant recruitment services: Emerging opportunities for behavioral accounting research. *Behavioral Research in Accounting*, 26(1), 1–23.
- Cohen, J., Holder-Webb, L., Nath, L., & Wood, D. (2011). Retail Investors' Perceptions of the Decision-Usefulness of Economic Performance, Governance, and Corporate Social Responsibility Disclosures. *Behavioral Research in Accounting*, 23(1), 109–129.
- Colville, I. (1981). Reconstructing "behavioural accounting". *Accounting, Organizations and Society*, 6(2), 119–132.
- Costa, D. F., Carvalho, F. de M., & Moreira, B. C. de M. (2019). Behavioral

- economics and behavioral finance: a bibliometric analysis of the scientific fields. *Journal of Economic Surveys*, 33(1), 3–24.
- Costa, D. F., de Melo Carvalho, F., de Melo Moreira, B. C., & do Prado, J. W. (2017). Bibliometric analysis on the association between behavioral finance and decision making with cognitive biases such as overconfidence, anchoring effect and confirmation bias. *Scientometrics*, 111(3), 1775–1799.
- Dai, S., & Zhang, W. (2020). Knowledge map of environmental crisis management based on keywords network and co-word analysis, 2005–2018. *Journal of Cleaner Production*, 262, 121168.
- Daniel, K., Hirshleifer, D., & Teoh, S. H. (2002). Investor psychology in capital markets: Evidence and policy implications. *Journal of Monetary Economics*, 49(1), 139–209.
- Ding, Y., Chowdhury, G. G., & Foo, S. (2001). Bibliometric cartography of information retrieval research by using co-word analysis. *Information Processing & Management*, 37(6), 817–842.
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285–296.
- Durand, G. (2019). The determinants of audit report lag: a meta-analysis. *Managerial Auditing Journal*, 34(1), 44–75.
- Faraji, O., Asiaei, K., Rezaee, Z., Bontis, N., & Dolatzarei, E. (2022a). Mapping the conceptual structure of intellectual capital research: A co-word analysis. *Journal of Innovation & Knowledge*, 7(3), 100202.
- Faraji, O., Ezadpour, M., Dastjerdi, A. R., & Dolatzarei, E. (2022b). Conceptual structure of balanced scorecard research: A co-word analysis. *Evaluation and Program Planning*, 94, 102128.
- Faraji, O., Kashanipour, M., MohammadRezaei, F., Ahmed, K., & Vatanparast, N. (2020). Political connections, political cycles and stock returns: Evidence from Iran. *Emerging Markets Review*, 45, 100766.
- Farrukh, M., Meng, F., Wu, Y., & Nawaz, K. (2020). Twenty- eight years of business strategy and the environment research: A bibliometric analysis. *Business Strategy and the Environment*, 29(6), 2572–2582.
- Feng, J., Zhang, Y. Q., & Zhang, H. (2017). Improving the co-word analysis method based on semantic distance. *Scientometrics*, 111(3), 1521–1531.
- Freeman, L. (2004). *The Development of Social Network Analysis*. Empirical Press.
https://www.researchgate.net/publication/239228599_The_Development_of_Social_Network_Analysis
- Gaviria-Marin, M., Merigó, J. M., & Baier-Fuentes, H. (2019). Knowledge

- management: A global examination based on bibliometric analysis. *Technological Forecasting and Social Change*, 140, 194–220.
- Gaviria-Marin, M., Merigo, J. M., & Popa, S. (2018). Twenty years of the Journal of Knowledge Management: A bibliometric analysis. *Journal of Knowledge Management*, 22(8), 1655-1687.
- Grenier, J. H., Reffett, A., Simon, C. A., & Warne, R. C. (2018). Researching Juror Judgment and Decision Making in Cases of Alleged Auditor Negligence: A Toolkit for New Scholars. *Behavioral Research in Accounting*, 30(1), 99–110.
- Guiral, A. (2012). Corporate social performance, innovation intensity, and financial performance: Evidence from lending decisions. *Behavioral Research in Accounting*, 24(2), 65–85.
- Habib, A., Bhuiyan, M. B. U., & Wu, J. (2021). Corporate governance determinants of financial restatements: A meta-analysis. *The International Journal of Accounting*, 56(01), 2150002.
- Habib, A., Bhuiyan, M. B. U., Huang, H. J., & Miah, M. S. (2019). Determinants of audit report lag: A meta- analysis. *International Journal of Auditing*, 23(1), 20–44.
- Hartmann, F. G. H., & Maas, V. S. (2010). Why Business Unit Controllers Create Budget Slack: Involvement in Management, Social Pressure, and Machiavellianism. *Behavioral Research in Accounting*, 22(2), 27–49.
- Hirshleifer, D., & Teoh, S. H. (2003). Limited attention, information disclosure, and financial reporting. *Journal of Accounting and Economics*, 36(1-3), 337-386.
- Hirshleifer, D., Hou, K., Teoh, S. H., & Zhang, Y. (2004). Do investors overvalue firms with bloated balance sheets?. *Journal of Accounting and Economics*, 38, 297-331.
- Hu, J., & Zhang, Y. (2015). Research patterns and trends of Recommendation System in China using co-word analysis. *Information Processing & Management*, 51(4), 329–339.
- Jones, A., Norman, C. S., & Wier, B. (2010). Healthy Lifestyle as a Coping Mechanism for Role Stress in Public Accounting. *Behavioral Research in Accounting*, 22(1), 21–41.
- Kaplan, S. E., & Wisner, P. S. (2009). The Judgmental Effects of Management Communications and a Fifth Balanced Scorecard Category on Performance Evaluation. *Behavioral Research in Accounting*, 21(2), 37–56.
- Khan, G. F., & Wood, J. (2015). Information technology management domain: emerging themes and keyword analysis. *Scientometrics*, 105(2), 959–972.
- Khasseh, A. A., Soheili, F., Moghaddam, H. S., & Chelak, A. M. (2017).

- Intellectual structure of knowledge in iMetrics: A co-word analysis. *Information Processing & Management*, 53(3), 705–720.
- Kılıç, M., & Uyar, A. (2022). Thematic structure of accounting research by co-word analysis. *International Journal of Bibliometrics in Business and Management*, 2(1), 1.
- Kumar, S., Sureka, R., Lim, W. M., Kumar Mangla, S., & Goyal, N. (2021). What do we know about business strategy and environmental research? Insights from Business Strategy and the Environment. *Business Strategy and the Environment*, 30(8), 3454–3469.
- Libby, R., & Lewis, B. L. (1982). Human information processing research in accounting: The state of the art in 1982. *Accounting, Organizations and Society*, 7(3), 231–285.
- Libby, T., & Thorne, L. (2018). *The Routledge Companion to Behavioural Accounting Research*. Routledge.
- Liyanarachchi, G. A., & Milne, M. J. (2005, June). Comparing the investment decisions of accounting practitioners and students: an empirical study on the adequacy of student surrogates. In *Accounting Forum* (Vol. 29, No. 2, pp. 121-135). No longer published by Elsevier.
- Lu, K., & Wolfram, D. (2012). Measuring author research relatedness: A comparison of word-based, topic-based, and author cocitation approaches. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 63(10), 1973–1986.
- Macintosh, N. B., & Daft, R. L. (1987). Management control systems and departmental interdependencies: an empirical study. *Accounting, Organizations and Society*, 12(1), 49–61.
- Mahama, H., & Cheng, M. M. (2013). The Effect of Managers' Enabling Perceptions on Costing System Use, Psychological Empowerment, and Task Performance. *Behavioral Research in Accounting*, 25(1), 89–114.
- Messier, W. F., Simon, C. A., & Smith, J. L. (2013). Two Decades of Behavioral Research on Analytical Procedures: What Have We Learned? *AUDITING: A Journal of Practice & Theory*, 32(1), 139–181.
- Pandey, N., Andres, C., & Kumar, S. (2022). Mapping the corporate governance scholarship: Current state and future directions. *Corporate Governance: An International Review*, 1-34.
- Paule-Vianez, J., Gómez-Martínez, R., & Prado-Román, C. (2020). A bibliometric analysis of behavioural finance with mapping analysis tools. *European Research on Management and Business Economics*, 26(2), 71–77.
- Prawitt, D. F., Sharp, N. Y., & Wood, D. A. (2011). Reconciling archival

- and experimental research: Does internal audit contribution affect the external audit fee? *Behavioral Research in Accounting*, 23(2), 187–206.
- Quintero-Quintero, W., Blanco-Ariza, A. B., & Garzón-Castrillón, M. A. (2021). Intellectual Capital: A Review and Bibliometric Analysis. *Publications*, 9(4), 46.
- Sedighi, M. (2016). Application of word co-occurrence analysis method in mapping of the scientific fields (case study: the field of Informetrics). *Library Review*, 65(1/2), 52–64.
- Singh, B. (2021). A Bibliometric Analysis of Behavioral Finance and Behavioral Accounting. *American Business Review*, 24(2), 10.
- Speklé, R. F., van Elten, H. J., & Widener, S. K. (2017). Creativity and Control: A Paradox—Evidence from the Levers of Control Framework. *Behavioral Research in Accounting*, 29(2), 73–96.
- Uddin, S., Khan, A., & Baur, L. A. (2015). A Framework to Explore the Knowledge Structure of Multidisciplinary Research Fields. *PLOS ONE*, 10(4), e0123537.
- Uyar, A., Kılıç, M., & Koseoglu, M. A. (2020). Exploring the conceptual structure of the auditing discipline through co- word analysis: An international perspective. *International Journal of Auditing*, 24(1), 53–72.
- Vagneur, K., & Peiperl, M. (2000). Reconsidering performance evaluative style. *Accounting, Organizations and Society*, 25(4-5), 511-525.
- White, H. C. (1963). *An anatomy of kinship*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Wong-On-Wing, B., Guo, L., & Lui, G. (2010). Intrinsic and Extrinsic Motivation and Participation in Budgeting: Antecedents and Consequences. *Behavioral Research in Accounting*, 22(2), 133–153.
- Wright, A. M., & Wright, S. (2014). Modification of the Audit Report: Mitigating Investor Attribution by Disclosing the Auditor’s Judgment Process. *Behavioral Research in Accounting*, 26(2), 35–50.
- Wright, A. M., & Wu, Y.-J. (2018). The Impact of Auditor Task Difficulty and Audit Quality Indicators on Jurors’ Assessments of Audit Quality. *Behavioral Research in Accounting*, 30(2), 109–125.
- Yang, R., Wong, C. W. Y., & Miao, X. (2021). Analysis of the trend in the knowledge of environmental responsibility research. *Journal of Cleaner Production*, 278, 123402.
- Zhang, J., Zhang, Z., Ballesteros-Pérez, P., Skitmore, M., Yang, G., Philbin, S. P., & Lu, Q. (2021). Factors influencing environmental performance: a bibliometric review and future research agenda. *International Journal of Urban Sciences*, 1–27.
- Zhang, W., Zhang, Q., Yu, B., & Zhao, L. (2015). Knowledge map of

creativity research based on keywords network and co-word analysis, 1992–2011. *Quality & Quantity*, 49(3), 1023–1038.

References [In Persian]

- Banimahd, B., & Golmohamadi, A. (2017). Investigating the relationship between ethical climate and Whistleblowing through optional reporting model in Iran's audit profession. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 2(3), 61-86. [In Persian]
- Barati, M., Moradi, M., & Noghani Dokhteh Bahmani, M. (2018). The Relationship between Ethical Approach to Relativism, Job Satisfaction and Machiavellianism between the Society of Accountants and Auditors. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 2(4), 37-67. [In Persian]
- Beheshti, Y., & Royae, R. (2018). The Study of Correlation between Personal Moral Philosophy and Attitudes to Tax Evasion. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 2(4), 247-275. [In Persian]
- Beigi Harchegani, E., Banimahd, B., Raiiszade, S. M. R., & Royae, R. (2017) The effect of auditors' feature Machiavellian behavior on their whistle blowing. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 1(2), 65-95. [In Persian]
- Bolou, Gh., & Akbarian Shurkaei, R. (2017). Examination of the relationship of bystander effect, evidence strength and perceived responsibility with reporting Fraud. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 2(3), 1-32. [In Persian]
- Dianati Deilami, Z., Manteghi, K., & Mashhadi, S. P. (2016). Examining the necessity of Islamic accounting: an academic view. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 1(1), 1-24. [In Persian]
- Dolatzarei, E., Faraji, O., Ezadpour, M., & Younesi Motie, F. (2022). Exploring the Conceptual Structure of the Corporate Social Responsibility Research through Co-Word Analysis. *Social Capital Management*. [In Persian]
- Gohary, E., & Ghayour, F. (2017). Investigation the impact of motivation, religious and parent's financial behavior on youth's financial behavior: case study of Urmia' university students. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 2(3), 87-109. [In Persian]
- Heidar, M., & Nikomaram, H. (2018). Thinking Styles and Professional Skepticism in Auditing (Theory of Mental Self-Government). *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 3(5), 151-185. [In Persian]
- Hoseini, N., Jamshidinavid, B., & Piri, P. (2020). Investigation of the Halo Effect Phenomenon in the Iranian Capital Market with Emphasis on the Role of Accounting Information. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 17(65), 85-108. [In Persian]

- Hosseini, S. A., Geramirad, F., & Zare Zardini, T. (2020). Analyze the Scientific Flow of Auditing Research on the Web of Science Database. *Financial Accounting Knowledge*, 6(4), 25-46. [In Persian]
- Hosseiniol, A. M., Heidarpour, F., & Tariverdi, Y. (2019). The Islamic Financial Reporting Goals and convergence with International Financial Reporting Standards (IFRS). *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 4(7), 343-380. [In Persian]
- Jahangiri Rad. M., Marfou, M., & Salimi, M. J. (2013). Investigation of Herding Behavior in Tehran Stock Exchange. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 11(42), 139-156. [In Persian]
- Kameli, B., Yazdani, H. R., Hakim, A., & Jafari, S. M. (2021). Mapping and Clustering of Knowledge Management Research Based on Co-Word Analysis of Articles Indexed in Web of Science (WoS) Website. *Innovation Management in Defense Organizations*, 3(4), 77-104. [In Persian]
- Kashanipour, M., Fathi, M. R., Faraji, O., & Rahmani, M. (2021). Sustainability reporting future study using scenario planning approach. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 5(10), 69-101. [In Persian]
- Kashanipour, M., Karami, G., Khanifar, H., & Shabani, K. (2020). Study of whistleblowing intention of independent auditors about misconduct: An application of theory of planned behavior. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 4(8), 63-91. [In Persian]
- Mashayekh, S., & Khoeini, M. (2020). Investigation of the Effect of Accounting Student's Personality Characteristics on Career Interests in Auditing and their perceptions of the ideal auditor. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 4(8), 371-403. [In Persian]
- Mehrabanpour, M., Jandaghi Ghomi, M., & Mohammadi, M. (2017). Political connections and abnormal transactions by related parties. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 2(3), 147-168. [In Persian]
- Mohammadi, J., & Fakhari, H. (2017). The Impact of Self-Control and Religious Commitment of Financial Managers on the Information Disclosure Quality. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 1(2), 41-63. [In Persian]
- MohammadRezaei, F. (2017). *Research Method In Accounting: Guideline to Develop Papers For High Quality International Journals*. Termeh Press. [In Persian]
- Mousavi, K. Z., & Mohseni, K. Z. (2019). Investigating the Impact of Organizational Silence on Professional and Ethical Performance of Auditors. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 4(7), 135-180. [In Persian]

- Namazi, M., & Ebrahimi, F. (2018). Investigating the effect of personal and social factors on the perceived moral intensity by accountants. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 2(4), 97-121. [In Persian]
- Namazi, M., & Rajabdoory, H. (2019). Compilation of the ethical oath of Iranian accountants. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 3(6), 37-64. [In Persian]
- Nazarian, R., Taftiyan, A., & Heyrani, F. (2021). Examination of environmental reporting motives: meta-synthesis application. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 6 (11), 341-382. [In Persian]
- Nobakht, Y. (2018). Content analysis of behavioral accounting research in Iran. *Management Accounting*, 11(4), 99-113. [In Persian]
- Sarikhani, M., Izadinia, N., & Daei-Karimzadeh, S. (2019). Investigating the Factors Affecting the Whistle-blowing Intentions Using the Fraud Triangle and the Theory of Planned Behavior: An Accountant's Perspective. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 3(6), 105-135. [In Persian]
- Sedighi, M., & Jalalimanesh, A. (2013). Study of research trend in knowledge management field (2001-2010) and mapping its structure. *Iranian Journal of Information Processing and Management*, 28(2), 363-392. [In Persian]
- Sepasi, S., & Hassani, H. (2017). Relationship managers' religiosity with earnings management behavior. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 1(2), 17-40. [In Persian]
- Shayesteh Shojaei, P., Poorzamani, Z., & Yaghoob Nezhad, A. (2021). The Impact of Ethical standards including Ethical Environment, Professional Commitment, Ethical Values and Ethical Ideology on Performance of Auditors. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 5(10), 281-318. [In Persian]
- Vakilifard, H., & Hosseinpour, F. (2017). Examining the effect of accountants' religious attitude on corporate social responsibility. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 2(3), 185-214. [In Persian]

استناد به این مقاله: کرمی، غلامرضا، دولت زارعی، احسان، فرجی، امید. (۱۴۰۱). بیست و یک سال تحقیقات رفتاری حسابداری: تجزیه و تحلیل کتاب شناختی. فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۹(۷۵)، ۱۶۵-۲۰۱.

DOI: 10.22054/qjma.2022.67031.2364

Empirical Studies in Financial Accounting is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی